

**UDSKRIFT AF DOMBOG
FOR
GRØNLANDS LANDSRET**

D O M

afsagt af Grønlands Landsret den 25. juli 2024 i ankesag

Sagl.nr. K 134/24

Anklagemyndigheden
mod
T
Født den [...] 1991
Advokat Finn Meinel

Sermersooq Kredsret afsagde dom i 1. instans den 16. april 2024 (kredsrettens sagl.nr. KS-SER-1274/2021).

Påstande

Anklagemyndigheden har anket dommen med påstand om, at domskonklusionen affattes i overensstemmelse med den i anklageskriftet nedlagte påstand:

T idømmes:

Dom til behandling på grønlandsk psykiatrisk hospital eller under tilsyn deraf. Samt under udskrivning tillige under tilsyn af Kriminalforsorgen, der i samråd med den behandlende læge skal være bemyndiget til at træffe bestemmelse om indlæggelse eller genindlæggelse i hospital.

Under udskrivning skal gælde følgende pålæg:

Pålæg om i tilsynstiden at overholde Kriminalforsorgens bestemmelser med hensyn til arbejde og uddannelse, herunder bestemmelser om at tage arbejde og uddannelse uden for det sted, hvor den pågældende er hjemmehørende.

Der nedlægges påstand om, at der ikke fastsættes en længste tid.

T har taget bekræftende til genmæle overfor den nedlagte påstand.

Doms mænd

Sagen har været behandlet med domsmænd.

Supplerende oplysninger fra anklagemyndigheden

Anklagemyndighedens repræsentant har under landsrettens behandling af ankesagen oplyst bl.a., at anklagemyndigheden har et tæt samarbejde med Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk, afdeling A1, som er en åben Psykiatrisk Afdeling, om fuldbyrdelse af grønlandske foranstaltningsdomme. Ledende overlæge X har overfor anklagemyndigheden mere generelt oplyst, at en domskonklusion - med en ordlyd som domskonklusionen i kredsrettens dom i nærværende sag - kan give anledning til tvivl, når dommen skal fuldbyrdes, da sundhedsmyndighederne kan få den opfattelse, at behandlingen skal indledes med en indlæggelse af domfældte, og at overlægen på Dronning Ingrid's Hospital skal ind over. Den omtalte domskonklusion kan også give problemer f.eks. i forhold til domfældte, som ikke bor i Nuuk, men på kysten, og hvor der kan blive tale om f.eks. en kortvarig indlæggelse på et hospital på kysten i henhold til dommen. Dronning Ingrid's Hospital har udtalt sig mere konkret herom i en kæresag, som blev behandlet af Grønlands Landsret den 8. juli 2024 (K 099/2024).

I nærværende sag har anklagemyndigheden i anlageskriftet nedlagt påstand om en behandlingsdom og har klart formuleret ordlyden af den nedlagte påstand. Påstanden er affattet svarende til domstype G-1, som fremgår af Rigsadvokatens Meddelelse fra oktober 2023 om behandling af psykisk afvigende kriminelle, som indeholder et katalog over de forskellige påstande, som nedlægges i grønlandske foranstaltningssager. Det er vigtigt for alle aktører i kriminalsager, herunder Sundhedsvæsenet, som skal fuldbyrde dommene, har nogle faste og ensartede domskonklusioner at arbejde med, hvilket gerne skulle forhindre, at der opstår tvivl.

Anklagemyndigheden oplyste videre, at de domstyper, som er oplistet i kataloget i Rigsadvokatens Meddelelse fra 2023 er resultatet af den løbende modernisering af domskonklusioner, som er sket gennem årene, startende helt tilbage fra Landsdommerens cirkulære af 15. december 1993 og frem til i dag, hvor der undervejs er sket udfasning af en række domskonklusioner, ligesom andre domskonklusioner løbende er blevet præciseret.

Supplerende oplysninger

Landsretten har den 8. juli 2024 afsagt beslutning (nr. K 099/2024) i en anden foranstaltningssag, som angik spørgsmålet om, hvorvidt en behandlingsdom afsagt i 2013 fortsat skulle opretholdes. Landsretten nåede frem til, at behandlingsdommen skulle opretholdes. Under kæremålets behandling skete der – i overensstemmelse med anklagemyndighedens og forsvarerens samstemmende påstande - præcisering af domskonklusionen i dommen fra 2013, således at den blev affattet i overensstemmelse med ordlyden af domskonklusion, type G1, i Rigsadvokatens Meddelelse om behandling af psykisk afvigende kriminelle i Grønland, som blev

udsendt den 13. oktober 2023. Det er stadig versionen fra den 13. oktober 2023, som er den gældende.

Landsretten har den 25. juli 2024 – udover nærværende sag – tillige behandlet to yderligere ankesager nr. K 133/2024 og nr. K 135/2024, som ligeledes angik spørgsmålet om præcisering af en domskonklusion i en behandlingsdom.

Landsrettens begrundelse og resultat

Anklagemyndigheden har anket kredsrettens dom alene med henblik på at få ændret kredsrettens domskonklusion, således at domskonklusionen får en ordlyd, som svarer til påstanden i anklagemyndighedens anklageskrift af 4. november 2021.

Herom bemærker landsretten:

Det er sundhedsmyndighederne i Grønland, som står for fuldbyrdelsen af foranstaltningsdomme overfor psykisk syge, jf. kriminallovens § 240, og domme til behandling sendes til Psykiatrisk Afdeling A1 på Dronning Ingrid's Hospital, hvis der er tale om en dom, der alene giver mulighed for behandling – med eller uden indlæggelse – i Grønland.

Domskonklusionerne i foranstaltningsdomme har efter det for landsretten oplyste betydning for sundhedsmyndighedernes fuldbyrdelse af dommen, jf. anklagemyndighedens oplysninger.

Det fremgår af kredsrettens doms præmisser, at kredsretten tog anklagemyndighedens påstand om idømmelse af en behandlingsdom til følge. Alligevel er domskonklusionen i kredsrettens dom ikke udformet i overensstemmelse med den anklagemyndighedens påstand.

Når kredsretten, som det er sket i nærværende sag, tager anklagemyndighedens påstand til følge, bør domskonklusionen affattes i overensstemmelse med den påstand, som den er nedlagt i anklageskriftet. Herefter, og idet der mellem anklagemyndigheden og domfældte enighed om, at domskonklusionen skal affattes i overensstemmelse med påstanden i anklageskriftet, tages anklagemyndighedens påstand til følge.

Kredsrettens dom stadfæstes derfor med den ændring, som fremgår nedenfor.

THI KENDES F O R R E T:

Kredsrettens dom stadfæstes med følgende ændring:

T idømmes behandling på grønlandsk psykiatrisk hospital eller under tilsyn deraf, samt under udskrivning tillige under tilsyn af Kriminalforsorgen, der i samråd med den behandlende læge skal være bemyndiget til at træffe bestemmelse om indlæggelse eller genindlæggelse i hospital.

Under udskrivning gælder der pålæg om i tilsynstiden at overholde Kriminalforsorgens bestemmelser med hensyn til arbejde og uddannelse, herunder bestemmelse om at tage arbejde og uddannelse uden for det sted, hvor den pågældende er hjemmehørende.

Der fastsættes ingen længste tid for foranstaltningen.

Statskassen betaler sagens omkostninger.

Jette Christiansen

D O M

afsagt af Sermersooq Kredsret den 16. april 2024

Rettens nr. 1274/2021

Politiets nr. 5505-97141-00073-21

Anklagemyndigheden

mod

T

cpr-nummer [...] 1991

Der har medvirket domsmænd ved behandlingen af denne sag.

Anklageskrift er modtaget den 4. november 2021.

T er tiltalt for overtrædelse af:

1.

Kriminallovens § 37 - krænkelse af offentlig myndighed

ved den 11. juli 2021 ca. kl. 1715 på adressen Dronning Ingrid's psykiatriske afdeling A 1, Jens Kreutzmann-ip Aqqutaa i Nuuk, at have truet sundhedsmedhjælper, F der var tjenestegørende på stedet med en køkkenkniv med et 25 cm langt knivsblad, idet hun fremtog den af sin taske og løftede kniven over hovedet pegende mod F der befandt sig ca. 1,5 m væk fra samtidig med T udtalte "hvis du ikke giver mig en smøg nu så..." eller lignende, hvilket var egnet til hos F at fremkalde alvorligt frygt for sit liv, førlighed og velfærd og som fik F til at aktivere overfaldsalarmen og tage flugten.

Påstande

Anklagemyndigheden har fremsat påstand om følgende:

1. Behandling på psykiatriske afdeling på hospital i Grønland med tilsyn af Kriminalforsorgen under udskrivning således, at Kriminalforsorgen sammen med overlægen ved psykiatriske afdeling kan træffe bestemmelser om genindlæggelse på psykiatriske afdeling.

Under udskrivning skal gælde følgende pålæg:

- Pålæg om i tilsynstiden at overholde Kriminalforsorgens bestemmelser med hensyn til arbejde og uddannelse, herunder bestemmelser om at tage arbejde og uddannelse uden for det sted, hvor den pågældende er hjemmehørende.

Der nedlægges i medfør af kriminallovens § 158, stk. 2, påstand om, at der ikke fastsættes en længste tid for foranstaltningen.

Anklagemyndigheden tager endvidere på vegne af F forbehold for påstand om erstatning/godtgørelse.

Konfiskation af koster 1 - 3 i medfør af kriminallovens § 166, stk. 2.

T har delvist erkendt sig skyldig.

T har fremsat påstand om dom til tilsyn i 2 år.

Sagens oplysninger

Forklaringer

Tiltalte, T, har afgivet forklaring den 16. april 2024. Forklaringen er refereret i retsbogen.

F har afgivet forklaring den 16. april 2024. Forklaringen er refereret i retsbogen.

Dokumenter

- Anmeldelsesrapport af 19. august 2021, bilag A-1-1.
- Anmeldelsesrapport fortsat af 11. juli 2021, bilag A-1-2.
- Fotorapport vedrørende knive og brev tilhørende T af 11. juli 2021, foto 1 og 2, bilag F-1-1.
- Kosterrapport af 11. juli 2021, bilag K-1-1.

Personlige oplysninger

Mini-mentalerklæring vedrørende T af 14. september 2021 fra Dronning Ingrid's Hospital, psykiatrisk område, hvoraf blandt andet fremgår:

"Aktuelle psykiske tilstand

T kommer til samtaler og medicinudlevering i distriktpsychiatrien. Hun angiver sig velbefindende og oplever ikke humørsvingninger som tidligere. Hun afviser at have hallucinationer eller selvmordstanker.

Konklusion

T er sindssyg, idet hun lider af skizofreni. Hun blev indlagt umiddelbart efter den påsigtede hændelse, hvor hun var psykotisk efter længere tids medicinsvigt. T er normalt begavet og i det væsentlige fysisk rask. Hun har tidligere haft misbrug af hash. Der er ikke oplysninger om et aktuelt misbrug og der er ikke oplysninger om, at hun var påvirket på tidspunktet for den påsigtede handling.

T er opvokset hos sin bedstemor fra cirka 6-årsalderen efter at have haft en kaotisk barndom hos moderen, der har skizofreni og alkoholmisbrug. Bedstemoderen beskrev, at T blev mobbet i skolen, men at hun var stille og velopdragen. T gennemførte ikke folkeskolen med afgangseksamen. Hun bor nu i lejlighed og får førtidspension. Hun har ikke bostøtte.

T blev indlagt første gang som 22-årig efter et selvmordsforsøg. Hun har siden været indlagt 5 gange på psykiatrisk afdeling i Nuuk og én gang i Danmark med et komplekst sygdomsbillede med dårlig formel og uformel kontakt, tankeforstyrrelser og pludselige affekteksplosioner på psykotisk baggrund. Hun har fået det bedre efter lange indlæggelser med antipsykotisk virkende behandling. Hun har siden marts 2017 været i antipsykotisk virkende behandling fraset med medicinsvigt. Diagnostisk har det været svært at kategorisere symptomerne, men hun er nu diagnosticeret som havende skizofreni.

T havde for år tilbage et periodevist hashmisbrug. Det er ikke indtrykket at misbruget har haft væsentlig betydning for hendes tilstand de sidste år.

T tilhører den personkreds, som omtalt i den Grønlandske Kriminallovens § 156. I fald hun kendes skyldig, skal anbefales, i henhold til samme lovs § 157, en dom til behandling på psykiatrisk hospital i Grønland, med tilsyn af Kriminalforsorgen under udskrivning således, at Kriminalforsorgen sammen med overlægen ved psykiatrisk afdeling kan træffe bestemmelser om genindlæggelse på psykiatrisk afdeling..."

Udtalelse vedrørende T af 1. oktober 2021 fra Kriminalforsorgen, hvoraf blandt andet fremgår:

"Politimesteren i Grønland har anmodet om en udtalelse i sagen mod T cpr.nr. [...] 1991 vedrørende om Kriminalforsorgen er villige til at føre tilsyn i forbindelse med dom til behandling, samt om opfattelse af fastsættelse af vilkår i forbindelse med udskrivning.

Kriminalforsorgen i Grønland er villig til at påtage sig tilsyn af T. I forbindelse med den anbefalede dom til behandling på psykiatrisk hospital i Grønland, med tilsyn af Kriminalforsorgen under udskrivning således, at Kriminalforsorgen sammen med overlægen ved psykiatriske afdeling kan træffe bestemmelse om genindlæggelse på psykiatrisk afdeling.

Kriminalforsorgen i Grønland anbefaler følgende vilkår:

- Overholde bestemmelse med hensyn til arbejde og uddannelse..."

T har om sine personlige forhold forklaret, at hun ikke helt passer på sig selv. T har fået at vide, at hun lider af skizofreni, men hun er ikke helt enig. T tager ikke medicin. Hvis T ikke tager Melatonin, får hun svært ved at falde i søvn. Det er forskelligt om, hvornår hun kan sove. T kan ikke selv gøre for, at hun nogle gange bliver anderledes. Det skyldes dog træthed. Når T har taget medicin, falder hendes følelser. Det kan føles som om, at der mangler noget. T flyttede først hjem til sin bedstemor i 12-års alderen og ikke fra 6-års alderen. T blev i starten diagnosticeret med Bipolar.

Sagsbehandlingstid

Hændelsen fandt sted den 11. juli 2021.

Anklageskriftet er dateret 3. november 2021, og er blevet modtaget i retten den 4. november 2021.

Første retsmøde blev afholdt den 16. april 2024, hvor dommen også blev afsagt.

Rettens begrundelse og afgørelse

Om skyldspørgsmålet

Det er kommet frem af bevisførelse, at T var taget til A1 med 3 knive i tasken, hvorefter hun tog én af knivene frem, og løftede kniven over hovedet foran F, som var tjenestegørende på stedet. T havde herefter med kniven over hovedet udtalt til F "hvis du ikke giver mig en cigaret, så...", hvorefter F slog alarm og flygtede.

F har efter at have været forevist foto af 3 knive, forklaret, at kniven som T tog frem fra sin taske, var en køkkenkniv med 25 centimeter langt knivsblad.

Selvom F har forklaret, at hændelsen fandt sted en søndag i maj måned, er retten ikke i tvivl om, at F afgav forklaring om hændelsen, som faldt sted den 11. juli 2021, da det ikke er kommet frem af F's forklaring, at der havde været flere lignende hændelser.

Retten finder T skyldig for overtrædelse af kriminallovens § 37 - krænkelse af offentlig myndighed, som beskrevet i anklageskriftet.

Om foranstaltningen

Efter retspraksis fastsættes foranstaltningen for overtrædelse af kriminallovens bestemmelser om krænkelse af offentlig myndighed, som udgangspunkt som ubetinget anbringelse i anstalt.

Retten har efter oplysningerne i mini-erklæringen fra Dronning Ingrid's hospital, psykiatrisk område og udtalelse fra Kriminalforsorgen lagt til grund, at T opfylder de lægelige betingelser, og at det for at forebygge nye lovovertrædelser er nødvendigt at anvende denne foranstaltning.

Retten følger derfor anklagemyndighedens påstand om en behandlingsdom som fastsat nedenfor.

Foranstaltningen fastsættes efter kriminallovens § 37, og en særlig foranstaltning overfor psykisk syge lovovertrædere, jf. kriminallovens § 156.

Der fastsættes ikke nogen længste tid for foranstaltningen, jf. kriminallovens § 158, stk. 2.

Retten tager påstanden om konfiskation til følge, jf. kriminallovens § 166, stk. 2, nr. 1.

Efter retsplejelovens § 480, stk. 1 betaler statskassen sagens omkostninger.

Thi kendes for ret:

T idømmes behandling på psykiatrisk hospital i Grønland eller under tilsyn deraf, således at den behandlende læge skal være bemyndiget til efter nærmere aftale med overlægen ved psykiatrisk afdeling på Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk og kriminalforsorgen at træffe bestemmelse om udskrivning via psykiatrisk afdeling på Dronning Ingrid's Hospital, samt under udskrivning tillige under tilsyn af kriminalforsorgen. Den behandlende læge skal endvidere i samråd med kriminalforsorgen være bemyndiget til at træffe bestemmelse om genindlæggelse på hospital i Grønland.

Under udskrivning skal gælde pålæg om i tilsynstiden at overholde Kriminalforsorgens bestemmelser med hensyn til arbejde og uddannelse, herunder bestemmelser om at tage arbejde og uddannelse uden for det sted, hvor den pågældende er hjemmehørende.

For foranstaltningen fastsættes ingen længste tid.

Hos T konfiskeres køkkenkniv med blad længde på 25 cm, køkkenkniv med blad længde på 18 cm og grillkniv med blad længde på 11 cm (koster 1 - 3).

Statskassen skal betale sagens omkostninger.

Stine Dana Lynge
Midlertidig kredsdommer

Den 16. april 2024 kl. 13.00 holdt Sermersooq Kredsret offentligt retsmøde i retsbygningen i Nuuk.

Midlertidig kredsdommer Stine Dana Lynge behandlede sagen.

[...] og [...] var domsmænd.

[...] var tolk.

Reglerne i retsplejelovens § 42 og § 52, stk. 2 er overholdt.

Rettens nr. 1274/2021

Politiets nr. 5505-97141-00073-21

Anklagemyndigheden

mod

T

cpr-nummer [...] 1991

[...]

T forklarede på grønlandsk blandt andet, at hun ikke kunne huske noget fra denne dag. Tiltalte kunne huske hændelsen i A1, men kunne ikke huske, da hun kom ind. Tiltalte kunne huske at holde em kniv, som hun havde taget med. Tiltalte havde været i A1 flere gange. Tiltalte har svært ved at huske ting fra konkrete dage, idet hun kunne blande dagene sammen, og det samme gælder hendes ophold på A1. Tiltalte kunne huske F, da hun er rigtig god og sød. F var på A1, da tiltalte var der.

Adspurgte forklarede tiltalte, at hun tog kniven op fra sin taske. Tiltalte kunne ikke huske om, hun havde andre knive med. Tiltalte måtte have taget kniven med fra sit eget køkken. Tiltalte boede i blok 2 siden 2012.

Tiltalte blev foreholdt bilag F-1-1, foto 2, hvor man kan se 3 knive.

Tiltalte forklarede, at hun må have manglet knivene. Tiltalte laver ikke så tit mad.

Adspurgte forklarede tiltalte, at hun ikke havde tidsfornemmelse. Tiltalte kunne ikke huske om, hvordan hun havde det den 11. juli 2021.

[...]

F forklarede på dansk blandt andet, at hun havde været på arbejde om søndagen i maj måned i A1. Vidnet arbejdede sammen med en ung dansk vikar. Der var 2 kollegaer og 2 andre i den åbne afsnit. Vidnet havde været i gang med at forberede maden, idet hun varmede suppen. Der var VM i fodbold på TV. Patienterne skulle se fodbold. Vidnet satte sig ned for at se fodbold sammen med de andre patienter, mens hun varmede suppen. Så kom tiltalte ind ad døren. Vidnet kunne ikke se tiltalte komme ind, men hun kom bare ind. Tiltalte havde høretelefoner på og havde sin taske med. Vidnet vinkede til tiltalte, og spurgte hende om, hvad

hun skulle. Tiltalte var jo ikke indlagt. Tiltalte gik videre. Der var ingen på kontoret. Vidnets kollega var vist i medicinrummet.

Adspurgt forklarede vidnet, at hendes kollega ordnede medicin. Vidnet var alene i afdelingen. Vidnet standsede tiltalte, men tiltalte gik videre. Tiltalte kom tilbage fra kontoret, da der ikke var andre. Tiltalte skulle tage noget fra sin taske. Tiltalte tog en kniv frem fra sin taske og sagde til vidnet "hvis du ikke giver mig en cigaret nu, så". Vidnet reagerede hurtigt og flygtede fra stedet.

Adspurgt forklarede vidnet, at hun ikke vidste om, hvor hun skulle flygte hen. Vidnet slog alarmen og gik ned mod medicinrummet. Vidnet vidste ikke hvad hun skulle. Medicinrummet lå ved udgangen. Vidnet stillede sig ved tennisbordet. Der gik lang tid. Tiltalte gik forbi og var på vej ud, mens vidnet stod bag ved tennisbordet. Tiltalte gik mod lægegangen for at komme ud fra afdelingen. Vidnets kollega, var stadig ikke kommet. Vidnet så portørerne kom løbende. Portørerne løb forbi tiltalte. Vidnet åbnede døren og råbte til portørerne, at det var tiltalte, som havde truet vidnet. Vidnet kunne se at portørerne overmandede tiltalte. Vidnet stod ved døren, da portørerne overmandede tiltalte. Tiltalte lå på gulvet, og portørerne ovenpå tiltalte. Tiltalte grinte meget højt og uhyggeligt. Vidnets kollega snakkede med en anden kollega på skærmen. Vidnet kiggede på. Vidnet så en anden kollega komme ud fra WC'et.

Adspurgt forklarede vidnet, at tiltalte havde taget en stor kniv frem, og løftede kniven over hovedet.

Retsformanden bemærkede, at vidnet løftede sin højre hånd over hovedet.

Adspurgt forklarede vidnet, at tiltalte var blevet overflyttet, da hun også havde 2 andre knive i sin taske.

Vidnet blev forevist bilag F-1-1, foto 2, hvor man kan se 3 knive.

Adspurgt forklarede, at den kniv som tiltalte tog frem og truede vidnet med, var den kniv der er længst ud til højre på billedet.

Adspurgt forklarede vidnet, at tiltalte plejede at være indlagt på A1. Tiltalte og vidnet havde et godt forhold til hinanden, hvor de plejede at tale sammen.

Adspurgt forklarede vidnet, at hun havde været påvirket af hændelsen. Vidnet tog på ferie i 3 uger efter hændelsen. Da vidnet kom tilbage på arbejde og så tiltalte, bad hun om at blive erstattet af en anden kollega. Vidnet havde været sygemeldt i 3 uger, hvor hun også tog medicin. Vidnet havde haft svært ved at sove om natten.

Adspurgte forklarede vidnet, at hun ikke havde udfyldt en erstatningsansøgning hos Politiet.

[...]

Sagen sluttet.

Retten hævet kl. 14.40.

Stine Dana Lynge

Midlertidig kredsdommer